

Arca lui Noe - Drumul si spanzuratoarea

Nicolae Manolescu considera drumul de la inceputul lui "Ion" legatura dintre lumea reala si lumea fictiunii, urmarindu-l, intram si iesim, ca printr-o poarta, din roman. E o clauze de acces, care se remarca inca din prima pagina a romanului, aparand deocamdata ca un personaj, cel dintai din roman, sprinten si nerabdator sa ajunga la destinatie. Cinci sute de pagini mai departe, Herdelenii il strabat in sens invers, parasind definitiv satul.

Senzatia de trecere (definitiva) a timpului este foarte vie, ultimul personaj al romanului fiind tot drumul (infatisat in sa la o alta varsta: batran, batatorit).

In acelasi registru, Manolescu remarca faptul ca viata fictiva se pierde in viata cea mare si fara inceput (precum soseaua nationala). Romanul fiind un univers inchis si rotund, el seama cu un succedoneu artificial al realitatii deschise si infinite : pare a se varsa, si la un capat si la altul, in viata, dar e complet izolat de ea. "Realitatea a fost pentru mine numai un pretext", scrie Rebreanu, "pentru a-mi putea creea o alta lume, noua, cu legile ei, cu intamplarile ei.

Manolescu revine la inceputul romanului remarcand tacererea in care este invaluit satul. El priveste nemiscarea si linistea ilustrate de Rebreanu, drept o intuitie remarcabila a acestuia : ele sunt o pauza in marele spectacol al lumii, care permite instaurarea unei durate imaginare. In romanul realist obiectiv, ce pare a continua in chip direct viata, de la apogeul doricului, astfel de pauze sunt absolut necesare in opinia lui Manolescu, desi ele raman in general insesizabile. Treptat satul este populat de autor.

Asadar romancierul isi ia in stapanire universul fara intermediari, zugravindu-l meticulos. Nu se intreaba cine vede locurile, casele, cainii, gainile si ulcica de lut. Toate acestea sunt pur si simplu acolo, de cand lumea. Ochiul in care se reflecta este la fel de surprinzator si de obiectiv ca ochiul lui Dumnezeu.

Romancierul, spre deosebire de Dumnezeu, nu are de-a face cu haosul primordial : nu incerca sa ne convinga ca el a facut ce exista. A devenit mai abil, si-a perfectionat tehnicile de sugestie : lumea lui este acolo de totdeauna. In aceasta simultaneitate e una din conventiile centrale ale naratiunii omnisciente. A creea un univers din haos inseamna a-i da un nume, a-ti introduce cititorul intr-un univers dĂ©jĂ existent inseamna a "recunoaste" lucrurile odata cu numele lor. Drumul spre pripas inainteaza printre nume de locuri.

Manolescu continua cu o definitie a romanului doric prin intermediul romancierului, element esential al poeticii realiste : universul "in relief", uman si natural, tridimensional sau cu alte cuvinte, enclidian. Altfel spus, romanul e o "imago mundi" si o structura : o felie de viata. In locul unor obiecte si fiinte caracterizate de o pura existenta, avem personaje si actiuni caracterizate de o anumita semnificatie ; nu sunt individualitati, ci tipuri inainte de a fi prezente particulare.

Din acest punct de vedere romanul realist e o simptomatologie a realului, mai curand decat o

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

copie a sa.

